

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIŲ ĮSTAIGA

ATASKAITA DĖL ŽMOGAUS TEISIŲ PADĖTIES ELEKTRŪNŲ SOCIALINĖS GLOBOS NAMUOSE

2015-01-12 Nr. 2014/1-60(23)

Vilnius

I. NACIONALINĖ KANKINIMŲ PREVENCIJA IR BENDRA INFORMACIJA APIE ATLIKTA PATIKRINIMĄ

1. Lietuvos Respublikos Seimas 2013-12-03 įstatymu Nr. XII-630 ratifikavo Konvencijos prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą Fakultatyvų protokolą (toliau vadinama – Fakultatyvus protokolą). Konvencija prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą yra pirmoji, pripažinusi, jog kankinimų draudimas ir baudimas už atitinkamus veiksmus neapsaugo nuo piktnaudžiavimo. Ji įpareigoja valstybes nares įdiegti apsaugos priemones, kurios užkerta kelią kankinimams ir kitokiam netinkamam elgesiui prieš jiems atsirandant.

Pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijos 138 straipsnio 3 dalį tarptautinės sutartys, kurias ratifikavo Lietuvos Respublikos Seimas, yra sudedamoji Lietuvos Respublikos teisinės sistemos dalis. Aiškindamas šią Konstitucijos nuostatą Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad ji reiškia, jog Seimo ratifikuotos tarptautinės sutartys įgyja įstatymo galią¹. Taigi Lietuvos teisinėje sistemoje Konvencija turi įstatymo galią².

Konstitucijoje taip pat yra įtvirtintas principas, kad tais atvejais, kai nacionalinės teisės aktas (aišku, išskyrus pačią Konstituciją) nustato tokį teisinį reguliavimą, kuris konkuruoja su nustatytoju tarptautinėje sutartyje, turi būti taikoma tarptautinė sutartis³.

Pažymėtina, kad būdama lygiateise tarptautinės bendrijos nare, Lietuvos valstybė savo valia priima ir pripažįsta tarptautiniuose teisės aktuose įtvirtintus principus bei normas, dėsningai integruojasi į pasaulio kultūrą ir tampa natūralia jos dalimi. Pagrindinių žmogaus teisių ir laisvių užtikrinimo klausimai nėra vien tik suverenių šalių vidaus reikalas. Tai yra vienas pagrindinių tarptautinių santykių aspektų. Veiksmingai įgyvendintos žmogaus teisės ir laisvės stiprina taiką, saugumą, demokratiją ir gerovę, užkerta kelią agresijai, humanitarinėms krizėms, korupcijai ir nusikalstamumui. Todėl būtina remti bei stiprinti daugiašalius (tiek tarptautinius, tiek regioninius) žmogaus teisių užtikrinimo mechanizmus ir prisidėti prie jų veiklos efektyvumo didinimo.

2. Fakultatyvus protokolą (įsigaliojo 2006 m.) naujai pažvelgė į laisvės apribojimo vietų⁴ stebėseną ir kankinimų jose prevenciją. Jis sukūrė nepriklausomų tarptautinių ir nacionalinių

¹ Konstitucinio Teismo 1995 m. sausio 24 d. išvada, 1995 m. spalio 17 d., 2006 m. kovo 14 d. nutarimai, 2002 m. balandžio 25 d., 2004 m. balandžio 7 d. sprendimai.

² Konstitucinio Teismo 2007 m. sausio 16 d. nutarimas.

³ Konstitucinio Teismo 2006 m. kovo 14 d., 2006 m. gruodžio 21 d. nutarimai.

įstaigų atliekamo reguliaraus asmenų laisvės atėmimo vietų inspektavimo sistemą, siekiant užkirsti kelią kankinimams ir kitokiam žiauriam, nežmoniškam ar žeminančiam elgesiui ar baudimui. Laisvės apribojimo institucijų stebėseną tarptautiniu lygmeniu vykdo Komiteto prieš kankinimą Kankinimo ir kitokio žiauraus, nežmoniško ar žeminančio elgesio ar baudimo prevencijos pakomitečio nariai ir ekspertai. Nacionaliniame lygmenyje veikiančia institucija paskirta Seimo kontrolierių įstaiga. Ratifikavus Fakultatyvų protokolą buvo priimti Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo (toliau vadinama – LR SKĮ) pakeitimai, pagal kuriuos Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriams buvo pavesta vykdyti nacionalinę kankinimų prevenciją laisvės apribojimo vietose nuolat jose lankantis (2014-01-01 įsigaliojusios LR SKĮ 3 ir 19¹ straipsnių nuostatos).

Vykdydami nacionalinę kankinimų prevenciją, Seimo kontrolieriai naudojami plačiais įgaliojimais: jie turi teisę pasirinkti, kokias laisvės apribojimo vietas aplankyti ir kokius asmenis apklausti, patekti į visas laisvės apribojimo vietas ir visas jose esančias patalpas, susipažinti su jų įrengimu ir infrastruktūra. Be to, Seimo kontrolieriai turi teisę kalbėtis be liudininkų su asmenimis, kurių laisvė apribota, taip pat apklausti bet kokius kitus asmenis, kurie galėtų suteikti reikiamos informacijos, laisvės apribojimo vietų patikrinimus atlikti kartu su pasirinktais ekspertais. Patikrinimai organizuojami į bet kurią vietą, kurioje asmenų laisvė yra arba gali būti apribota, t. y. policijos komisariato areštines, įkalinimo, globos, psichiatrijos, užkrečiamųjų ligų gydymo, užsieniečių laikymo ar apgyvendinimo ir kitas įstaigas.

3. Seimo kontrolieriams organizuoti ir vykdyti jiems pavestą nacionalinės kankinimų prevencijos veiklą padeda Seimo kontrolierių įstaigos struktūrinis padalinys – Žmogaus teisių biuras (toliau vadinama – Biuras). Biuro patarėjai Kristina Brazevič, Juras Taminskas ir vyriausioji specialistė Deimantė Karužienė, atlikdami jiems Seimo kontrolieriaus, Įstaigos vadovo Augustino Normanto pavestas užduotis, 2014-09-03 vertino gyvenimo Elektrėnų socialinės globos namuose (toliau vadinama – įstaiga) sąlygas ir žmogaus teisių juose padėtį.

Patikrinimo metu buvo bendrauta su įstaigos užimtumo specialiste ..., socialine darbuotoja ..., bendrosios praktikos slaugytoja ... bei įstaigos gyventojais. Taip pat buvo apžiūrėti asmenų gyvenamieji kambariai, virtuvės, užsiėmimų ir kitos patalpos, patikrinti įvairūs registracijos žurnalai bei kiti dokumentai (skundų, pasiūlymų ir pageidavimų knyga, gyventojų bylos, individualūs socialinės globos ir slaugos planai, asmens slaugos poreikių vertinimo žurnalas, procedūrų registravimo žiniaraštis).

II. TAIKYTINI TEISĖS AKTAI

4. Pagrindiniai teisės aktai, taikytini atliekant patikrinimą globos įstaigoje:

- 4.1. Lietuvos Respublikos Konstitucija;
- 4.2. Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių konvencija;
- 4.3. Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymas;
- 4.4. Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymas;
- 4.5. Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymas;
- 4.6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimas Nr. 875 „Dėl asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“;

⁴ Laisvės apribojimo (atėmimo) vieta yra laikytina bet kuri valstybės jurisdikcijoje esanti ir kontroliuojama įstaiga, kurioje valdžios institucijai įsakius, paraginus, sutikus ar pritarus asmenims yra arba gali būti apribota laisvė. Laisvės apribojimas reiškia bet kokią asmens sulaikymą ar įkalinimą, ar apgyvendinimą viešojoje ar privačioje laisvės apribojimo vietoje, kurios tam tikros teisminės, administracinės ar kitos valdžios institucijos įsakymu tam asmeniui neleidžiama savo noru palikti (Fakultatyvaus protokolo 4 straipsnis).

4.7. Socialinės globos normų aprašo 4 priedas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007-02-20 įsakymu Nr. A1-46 „Dėl Socialinės globos normų aprašo patvirtinimo“ (toliau vadinama – Aprašas), reglamentuojantis socialinės globos teikimo suaugusiems asmenims su negalia, senyvo amžiaus asmenims principus ir charakteristikas bei privalomus socialinės globos įstaigų teikiamos ilgalaikės, trumpalaikės socialinės globos kokybės reikalavimus;

4.8. Lietuvos higienos norma HN 125:2011 „Suaugusių asmenų stacionarios socialinės globos įstaigos: bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011-02-10 įsakymu Nr. V-133 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 125:2011 „Suaugusių asmenų stacionarios socialinės globos įstaigos: bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“, nustatanti suaugusių asmenų stacionarių socialinės globos įstaigų pagrindinius įrengimo reikalavimus, įskaitant ir maitinimo organizavimą.

5. Pažymėtina, jog, vertinant, kaip elgiamasi su asmenimis, kuriems apribota laisvė, ir jų laikymo sąlygas, svarbu atsižvelgti ir taikyti ne tik nacionalinius ir tarptautinius teisės aktus, bet ir kompetentingų bei plačius įgaliojimus turinčių tarptautinių institucijų rekomendacijas.

Europos regiono valstybėse kankinimų prevenciją jau 25 metus vykdomantis Europos Komitetas prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ir baudimą (toliau vadinama – CPT) įdiegė ir taiko elgesio su asmenimis, iš kurių atimta laisvė, standartus⁵. CPT, laisvės apribojimo (atėmimo) vietose atlikęs patikrinimus dėl elgesio su juose esančiais, laikomais asmenimis, konkrečioms valstybėms pateikia savo rekomendacijas kaip užkirsti kelią kankinimui ir kitokiam žiauriam, nežmoniškam ar žeminančiam elgesiui ir baudimui. CPT nustatyti standartai įtvirtina visuotinai pripažintus ir taikomus žmogaus teisių apsaugos standartus, kuriuos valstybės taip pat pripažįsta ir gera valia vykdo, atsižvelgia ir laikosi.

III. TIKRINAMOS SRITYS IR NUSTATYTOS APLINKYBĖS

6. Patikrinimas atliktas vertinant žmogaus teisių apsaugos ir kankinimų prevencijos aspektu svarbiausius klausimus, atsižvelgiant į šios ataskaitos II skyriuje nurodytus teisės aktus bei CPT standartus, taip pat CPT ataskaitose apie Lietuvoje atliktus patikrinimus pateiktas rekomendacijas.

Atliekant patikrinimą, faktinės aplinkybės apie asmenų gyvenimo įstaigoje sąlygas ir žmogaus teisių joje padėtį, buvo tikrintos ir vertintos, pildant anketinio patikrinimo lentelę, pagal šias sritis: Duomenys apie įstaigą; Įstaigos vieta, Teritorija, judėjimas į įstaigą ir iš jos; Gyventojai; Darbuotojai; Saugumo priemonės, suvaržymai ir elgesys su gyventojais; Savarankiško gyvenimo sąlygos; Individualus socialinės globos planas (ISGP); Apgyvandinimo ir higienos sąlygos; Maitinimas; Apranga; Sveikatos priežiūra; Bendravimas, Užimtumas, dalyvavimas politiniame gyvenime, tikėjimo laisvė, vertėjo ir kt. paslaugos; Privatus gyvenimas; Informacijos prieinamumas ir kreipimusi nagrinėjimas; Kitų institucijų atlikti patikrinimai; Išvykimas iš įstaigos visam laikui. Atlikto anketinio patikrinimo lentelė (toliau vadinama – Lentelė) pridedama prie šios ataskaitos.

7. Per šį patikrinimą buvo užfiksuotas vienas žmogaus teisių pažeidimas, susijęs su gyventojų saugumu. Patikrinimo metu atliktus faktinį žmogaus teisių užtikrinimo vertinimą vietoje, nustatyta, kad pagalbos kvietimo sistema nėra efektyvi. Abejonių dėl pagalbos kvietimo sistemos efektyvumo kilo, kadangi paspaudus pagalbos mygtuką, užsidega tik specialiai lemputė slaugytojų poste, kuriame darbuotojas būna ne visą laiką. Taip pat tikrinant pagalbos kvietimo sistemos veikimą, darbuotojai ne visą laiką pastebėjo pagalbos kvietimo signalą. Be to, viename kambaryje pagalbos kvietimo sistema apskritai neveikė.

⁵ [CPT/Inf/E (2002) 1 - Rev. 2013].

Pažymėtina, kad pagal Aprašo 12.7. punktą (žr. ataskaitos 4.7. p.), “Asmens saugumas jo gyvenamajame kambaryje užtikrintas nepažeidžiant jo privatumo ir orumo. [...] Gyvenamuosiuose kambariuose, higienos kambariuose pagal galimybes yra įvesta pagalbos kvietimo sistema.” (citatų kalba netaisyta).

8. Apibendrinant tai, kas išdėstyta pirmiau, galima teigti, kad pagalbos kvietimo sistema tinkamai neveikia ir neatlieka tiesioginės funkcijos – gyventojų saugumo užtikrinimo.

Įstaigoje gyventojams turi būti užtikrintos tokios sąlygos, kurios prisidėtų prie galimybės jiems saugiai jaustis. Siekiant užtikrinti visapusę asmenų teisių apsaugą bei tinkamas gyvenimo sąlygas, įstaigos gyventojams turi būti sudaroma galimybė bet kuriuo metu, esant poreikiui, pasinaudoti pagalbos kvietimo sistema ir gauti būtinąją bei tuo metu reikalingą pagalbą.

IV. IŠVADOS

9. Apibendrinant patikrinimo metu nustatytas aplinkybes, susijusias su gyventojų teisių padėtimi įstaigoje, bei atsižvelgiant į ataskaitos II ir III dalis, pažymėtina, kad įstaigoje neužtikrinta galimybė gyventojams, esant reikalui, nedelsiant išsikviesti pagalbą.

V. REKOMENDACIJOS

10. Seimo kontrolierius, atsižvelgdamas į patikrinimo metu nustatytas aplinkybes ir vadovaudamasis LR SKĮ 19 straipsnio 1 dalies 14 punktu, rekomenduoja Elektrėnų socialinės globos namų direktorei Danutei Suchockienei imtis priemonių užtikrinti, kad:

10.1. pagalbos kvietimo mygtukai visuose gyventojų kambariuose būtų techniškai tvarkingi bei užtikrintų asmenims galimybę bet kada išsikviesti pagalbą;

10.2. įstaigoje dirbančių asmenų darbo kokybei gerinti pagal galimybes būtų organizuojami mokymai šiomis aktualiomis mokymo programų temomis: žmogaus teisės, žmonių su specialiaisiais poreikiais teisių ir pagrindinių laisvių apsauga, Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių konvencijos reikalavimų taikymas.

Apie Seimo kontrolieriaus rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus pranešti iki 2015-02-13.

Seimo kontrolierius, Įstaigos vadovas

Augustinas Normantas

ATASKAITOS DĖL ŽMOGAUS TEISIŲ PADĖTIES
ELEKTRĖNŲ SOCIALINĖS GLOBOS NAMUOSE 2014-01-12 Nr. 2014/1-60(23)
PRIEDAS

ANKETINIO PATIKRINIMO LENTELĖ

DUOMENYS APIE ĮSTAIGĄ	
1. Kokia įstaigos paskirtis (funkcijos)?	1. Įstaiga teikia trumpalaikę ir ilgalaikę socialinę globą senyvo amžiaus ir suaugusiems neįgaliems asmenims, kai jie patys negali gyventi savarankiškai, taip pat apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose, nakvynės ir intensyvios krizių įveikimo pagalbos paslaugas senyvo amžiaus asmenims, suaugusiems neįgaliems asmenims ir asmenims, neturintiems gyvenamojo būsto arba negalintiems jame gyventi.
2. Kas yra įstaigos steigėjas?	2. Elektrėnų savivaldybės taryba.
3. Kiek įstaigoje yra vietų?	3. 40 vietų.
4. Kiek šiuo metu yra gyventojų (vyrų, moterų)?	4. Patikrinimo metu įstaigoje buvo 41 gyventojas (22 moterys ir 19 vyrų) ⁶ .
ĮSTAIGOS VIETA, TERITORIJA, JUDĖJIMAS Į ĮSTAIGĄ IR IŠ JOS	
5. Ar įstaiga lengvai pasiekama viešuoju transportu?	5. Taip. Netoli įstaigos yra stotelė, autobusas važiuoja kelis kartus per dieną.
6. Ar įstaigos teritorija yra aptverta?	6. Taip, visa įstaigos teritorija yra aptverta tvora.
7. Ar apgyvendinti asmenys turi galimybę bet kuriuo dienos metu išeiti iš įstaigos?	7. Taip.
8. Ar yra įdiegta išeinančių gyventojų, įeinančių lankytojų registravimo sistema?	8. Taip (Įeinančių/ išeinančių asmenų registracijos žurnale).
9. Ar gyventojų asmens dokumentai yra saugomi įstaigoje? Jei taip, kokia tvarka jie yra išduodami gyventojams, pageidaujantiems išeiti iš įstaigos?	9. Taip. Apskaitai naudojamas registracijos žurnalas, kuriame pasirašo gyventojai pasiimdami ir grąžindami dokumentus.

⁶ Nepaisant to, kad gyventojų skaičius viršija įstaigoje nustatytą vietų skaičių, minimalus gyvenamasis plotas vienam gyventojui atitinka teisės aktuose numatytą 5 m² reikalavimą (žr. atsakymą į 37 klausimą).

GYVENTOJAI	
<p>10. Kiek įstaigoje yra gyventojų: pripažintų neveiksniais, riboto veiksnumo asmenų?</p> <p>11. Ar yra gyventojų, kurių globėju paskirta įstaiga / jos darbuotojas?</p> <p>12. Ar, pagerėjus gyventojų sveikatos būklei arba atsiradus kitoms aplinkybėms, galinčioms daryti įtaką jo neveiksnumui / ribotam veiksnumui, įstaiga kreipiasi į atitinkamas institucijas dėl neveiksnumo peržiūrėjimo inicijavimo?</p> <p>13. Kiek gyventojų mirė per 2014 metus?</p>	<p>10. Patikrinimo metu įstaigoje buvo 1 neveiksnius gyventojas.</p> <p>11. Taip, yra; teismo sprendimu globėju paskirta įstaiga, direktorės įsakymu atsakingu paskirtas socialinis darbuotojas.</p> <p>12. Tokios situacijos įstaigoje šiuo metu nėra. Jeigu būtų toks atvejis, įstaiga kreiptųsi į atitinkamas institucijas dėl asmens neveiksnumo / riboto veiksnumo peržiūrėjimo inicijavimo.</p> <p>13. 2 gyventojai (69-erių ir 87-erių).</p>
DARBUOTOJAI	
<p>14. Kiek darbuotojų šiuo metu dirba įstaigoje?</p> <p>15. Kiek numatyta etatų? Ar yra neužpildytų etatų? Kokie etatai yra neužpildyti ir kokių priemonių imamasi juos užpildyti?</p> <p>16. Ar, įstaigos administracijos nuomone, yra pakankamai darbuotojų, dirbančių dienas ir nakties metu?</p> <p>17. Ar įstaigoje vyksta reguliarūs darbuotojų pasitarimai gyventojų priežiūros, globos ir kitais darbo klausimais?</p> <p>18. Kiek įstaigos darbuotojų ir kokiose mokymo programose (seminaruose) dalyvavo per 2014 metus?</p>	<p>14. 23 darbuotojai.</p> <p>15. 22,5 etato; iš jų 17 – tiesiogiai su darbuotojais dirbančio personalo: direktorius (1), vyr. socialinis darbuotojas (0,5), socialiniai darbuotojai (1,5) ir jų padėjėjai (7), slaugytojai (1,5) ir jų padėjėjai (2), užimtumo specialistas (1), socialinės priežiūros padalinio vadovas (0,5), socialinio darbuotojo padėjėjai (2). Neužpildytų etatų patikrinimo metu nebuvo.</p> <p>16. Taip. Patikrinimo metu abejonių dėl pakankamo darbuotojų skaičiaus nekilo.</p> <p>17. Taip, tokie pasitarimai vyksta kiekvieną savaitę, taip pat papildomai – kiekvieną ketvirtį.</p> <p>18. Per 2014 metus seminare apie šlapimo nelaikymo įtaką gyvenimo kokybei ir slaugos priemonių kompensavimo tvarką dalyvavo 22 darbuotojai, higienos įgūdžių mokymo programą baigė 8, pirmosios pagalbos mokymo programą – 6, gaisrinės saugos kursuose mokėsi 2, o seminare apie socialinių įstaigų viešuosius pirkimus dalyvavo 1 darbuotojas.</p>

SAUGUMO PRIEMONĖS, SUVARŽYMAI IR ELGESYS SU GYVENTOJAIS

<p>19. Kiek ir kokios priemonės, užtikrinančios gyventojų ir darbuotojų saugumą, įrengtos įstaigoje (ar yra vaizdo stebėjimo kameros, ar yra įrengta pagalbos kvietimo sistema, kita)?</p> <p>20. Ar įstaiga yra sudariusi sutartį su saugos įmone?</p> <p>21. Ar gyventojams taikomi šie suvaržymai: tramdomieji marškiniai, odiniai diržai, izoliavimas arba judėjimo tam tikroje teritorijoje apribojimas, lova su tinklu, kita? Jei taip, ar šalia gyventojų, kuriam paskirti suvaržymai, nuolat budi darbuotojas, ar gyventojas bet kuriuo metu gali pasinaudoti tualetu?</p> <p>22. Ar per 2014 metus yra buvę smurto atvejų? Kur smurto atvejai, jei tokie įvyksta, būna registruojami? Kaip pirmiau nurodyti atvejai yra tiriama?</p> <p>23. Kaip elgiamasi gyventojui pažeidus vidaus tvarką?</p> <p>24. Ar per 2014 metus buvo gyventojų savęs žalavimo atvejų? Kokių priemonių ėmėsi / imtųsi darbuotojai, jei gyventojai save žalojo / žalotų?</p> <p>25. Ar per 2014 buvo gyventojų savižudybių?</p>	<p>19. Gyventojų saugumą užtikrina aptverta įstaigos teritorija, gyvenamuosiuose kambariuose įrengti pagalbos kvietimo mygtukai. Tačiau pastebėtina, kad patikrinimo metu kilo abejonių dėl pagalbos kvietimo sistemos efektyvumo, kadangi, paspaudus pagalbos mygtuką, užsidega tik speciali lemputė slaugytojų poste, kuriame darbuotojas būna ne visą laiką. Tikrinant pagalbos kvietimo mygtukų veikimą, darbuotojai kvietimo signalo nepastebėjo. Viename gyvenamajame kambaryje pagalbos kvietimo mygtukas neveikė.</p> <p>20. Ne.</p> <p>21. Įstaigos darbuotojų teigimu, suvaržymai gyventojams netaikomi. Tai patvirtino ir patikrinimo metu pakalbinti gyventojai.</p> <p>22. Taip (1 atvejis). Tokie atvejai registruojami gyventojų vidaus tvarkos taisyklių pažeidimų aktuose, aptariami su gyventoju ir, esant poreikiui, globos namų taryboje.</p> <p>23. Surašomas aktas, gyventojas su juo yra supažindinamas ir turi galimybę pateikti pasiaiškinimą.</p> <p>24. Nebuvo. Jei gyventojas imtų save žaloti, būtų nedelsiant suteikta pirmoji medicinos pagalba. Esant reikalui, būtų kviečiama greitoji medicinos pagalba, organizuojama psichikos sveikatos priežiūros specialisto konsultacija.</p> <p>25. Nebuvo.</p>
---	--

26. Ar 2014 m. gyventojai (jų artimieji) buvo pateikę skundų dėl netinkamo darbuotojų elgesio?	26. Nebuvo.
SAVARANKIŠKO GYVENIMO SĄLYGOS	
<p>27. Ar yra sudarytos šios galimybės ugdyti saviraišką ir įgūdžius:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gamintis maistą; - skalbtis drabužius; - palaikyti asmens higieną; - tvarkyti savo gyvenamąjį kambarį; - palaikyti socialinius ryšius su visuomene, šeima ir artimaisiais? <p>Kiek gyventojų naudojasi šiomis galimybėmis?</p> <p>28. Ar gyventojai gali pasirinkti, su kuo norėtų gyventi kambaryje?</p> <p>29. Ar gyventojas gali užsirakinti savo gyvenamajame kambaryje, jeigu, įvertinus jo savarankiškumą, tai nesudaro pavojaus jo arba kitų asmenų saugumui?</p> <p>30. Ar gyventojams, prašantiems laikino privatumo (pabūti vieni), užtikrinama tokia galimybė?</p>	<p>27. Įstaigoje yra skalbimo patalpa, kurioje gyventojai gali skalbti, džiovinti ir lyginti savo drabužius. Jiems taip pat sudarytos sąlygos tvarkyti savo kambarį, jie skatinami palaikyti asmens higieną ir ryšius su artimaisiais (gyventojai gali naudotis įstaigos telefonu, dauguma turi mobiliuosius telefonus). 2014. rugsėjo pabaigoje gyventojams įrengtos dvi virtuvėles. Tačiau nurodytomis galimybėmis naudojasi mažai gyventojų (apie 10 asmenų).</p> <p>28. Taip.</p> <p>29. Taip.</p> <p>30. Taip.</p>
INDIVIDUALUS SOCIALINĖS GLOBOS PLANAS (ISGP)	
<p>31. Ar gyventojui pagal įvertintus poreikius sudaromas ISGP?</p> <p>32. Ar sudarant, peržiūrint ir tikslinant ISGP yra užtikrinamas asmens dalyvavimas, atsižvelgiama į jo nuomonę?</p>	<p>31. Taip.</p> <p>32. Taip.</p>
APGYVENDINIMO IR HIGIENOS SĄLYGOS	
<p>33. Ar pagrindinis įėjimas bei patalpos yra prieinamos žmonėms su negalia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ar yra nuovažos; - ar praėjimai bei durų staktos pakankamai platūs; - ar informaciniai užrašai pakankamai dideli; - kita. 	33. Taip.

<p>34. Ar yra gyvenamųjų patalpų, įrengtų rūsiuose, pusrūsiuose?</p> <p>35. Kur apgyvendinami gyventojai, turintys sunkią judėjimo negalią?</p> <p>36. Kur apgyvendinami gyventojai, kuriems reikalinga nuolatinė slauga ir priežiūra?</p> <p>37. Kiek vietų yra įrengta gyvenamuosiuose kambariuose, koks kiekvieno iš šių kambarių plotas ir kiek ploto tenka vienam asmeniui?</p> <p>38. Ar visose gyvenamosiose patalpose pakanka natūralaus ir dirbtinio apšvietimo?</p> <p>39. Kaip vėdinamos gyvenamosios patalpos (natūralus, dirbtinis vėdinimas)?</p> <p>40. Ar gyvenamosios patalpos yra šildomos?</p> <p>41. Kas, kaip dažnai (kiek kartų per dieną, savaitę ir pan.) ir kaip tvarko gyvenamąsias patalpas?</p> <p>42. Kokie baldai gyvenamojoje patalpoje yra skiriami kiekvienam gyventojui?</p> <p>43. Kiek yra asmenų, kuriems reikalingos funkcinės lovos? Kiek turima tokių lovų?</p> <p>44. Ar judėjimo negalią turinčiam gyventojui užtikrinama, kad jo gyvenamajame kambaryje langų aukštis ir lovos vieta sudarytų galimybę stebėti aplinką pro langą, sėdint arba gulint?</p> <p>45. Koks minkštasis inventorių skiriamas kiekvienam gyventojui?</p> <p>46. Kas kiek laiko minkštasis inventorių yra skalbiamas (keičiamas), dezinfekuojamas, lyginamas?</p>	<p>34. Nėra.</p> <p>35. Pirmame aukšte.</p> <p>36. Antrame aukšte.</p> <p>37. Gyvenamieji kambariai yra vienviečiai, dviviečiai ir triviečiai. Vienviečių kambarių vidutinis plotas yra 9,37 m², dviviečių – 10,63 m², triviečių – 19,20 m². Vienam asmeniui vidutiniškai tenka nuo 6,40 m² iki 9,37 m².</p> <p>38. Taip.</p> <p>39. Gyvenamosios patalpos vėdinamos natūraliu būdu (per langus) ir dirbtiniu būdu (bendra įstaigos ventiliacinė sistema). Patikrinimo metu visų langų stovis buvo tinkamas.</p> <p>40. Taip.</p> <p>41. Darbuotojai patalpas drėgnuoju būdu valo kasdien. Patikrinimo metu kambariuose buvo švaru ir tvarkinga.</p> <p>42. Kiekvienam gyventojui skiriami šie baldai: lova, spintelė, kėdė, stalas, spinta.</p> <p>43. Įstaiga turi 22 funkcinės lovas. Darbuotojų teigimu, šis lovų skaičius atitinka poreikį.</p> <p>44. Taip.</p> <p>45. Čiužinys, pagalvė, antklodė, lovos skalbiniai, 2 rankšluosčiai.</p> <p>46. Minkštasis inventorių yra skalbiamas (keičiamas) ne rečiau kaip 1 kartą per savaitę, esant poreikiui, dažniau. Čiužiniai dezinfekuojami prieš juos duodant naudotis</p>
---	--

<p>ASMENS HIGIENA:</p> <p>47. Kiek įstaigoje yra praustuvių, unitazų ir dušinių? Ar jie yra prieinami visą parą?</p> <p>48. Ar vyrų ir moterų higienos patalpos yra įrengtos atskirai?</p> <p>49. Ar higienos patalpos yra pritaikytos asmenims su negalia? Kaip dažnai šie asmenys yra apiprausiami, maudomi?</p> <p>50. Ar gyventojai gauna šių higienos priemonių: - prausimosi priemonių; - dantų šepetukų; - šukas; - skutimosi reikmenų; - kitko.</p> <p>51. Kada paskutinį kartą buvo atlikta dezinfekcija, dezinsekcija ir deratizacija?</p>	<p>gyventojui bei pagal poreikį. Patikrinimo metu minkštasis inventorių buvo švarus ir tvarkingas.</p> <p>47. Praustuvė, unitazas ir dušinė yra įrengti kiekviename kambaryje. Pirmame ir antrame aukšte yra įrengtos bendrojo naudojimo dušinės ir vonios, kurios pritaikytos asmenims su negalia. Patikrinimo metu higienos patalpose buvo švarios, užtikrintas šalto ir šilto vandens tiekimas. Visos higienos patalpos yra prieinamos visą parą.</p> <p>48. Taip.</p> <p>49. Taip. Gyventojai, negalintys savimi pasirūpinti, apiprausiami kiekvieną dieną (siekiant užtikrinti šių asmenų privatumą naudojamos širmos), o maudomi pagal poreikį, tačiau ne rečiau kaip kartą per savaitę.</p> <p>50. Taip.</p> <p>51. Patalpų dezinfekcija yra atliekama reguliariai kartą per savaitę. Dezinsekcija ir deratizacija paskutinį kartą atlikta 2014-08-13.</p>
MAITINIMAS	
<p>52. Kiek kartų per dieną gyventojai yra maitinami?</p> <p>53. Kas gamina ir tiekia maistą?</p> <p>54. Ar, esant medicininėms indikacijoms, gyventojams yra užtikrinamas dietinis arba specialusis maitinimas?</p>	<p>52. 4 kartus.</p> <p>53. Maistas gaminamas įstaigoje.</p> <p>54. Taip.</p>

<p>55. Ar užtikrinamas maitinimas pagal religinius arba kultūrinius įsitikinimus?</p> <p>56. Ar tikrinama pagaminto maisto kokybė?</p> <p>57. Kiek valgykloje yra vietų (t. y. kiek asmenų gali valgyti joje vienu metu) bei kiek gyventojų joje valgo kiekvieno maitinimo metu?</p> <p>58. Ar gyventojai naudojami visais stalo įrankiais?</p> <p>59. Kaip gyventojai yra supažindinami su valgiaraščiu? Ar jie gali pateikti pageidavimus dėl maisto produktų ir (arba) patiekalų asortimento ir kaip?</p> <p>60. Ar gyventojai gali bet kuriuo paros metu gerti geriamąjį vandenį?</p>	<p>55 Taip.</p> <p>56. Taip.</p> <p>57. Valgykloje yra 20 vietų, kurios įprastai būna užimtos. Likusieji gyventojai valgo savo kambariuose.</p> <p>58. Taip.</p> <p>59. Valgiaraštis yra patalpintas pirmame aukšte. Gyventojus, kurie dėl įvairių priežasčių neturi galimybės susipažinti su valgiaraščiu, patalpintu informaciniame stende, su juo supažindina socialinio darbuotojo padėjėjos ir pasiteirauja, kokius patiekalus jie norėtų pasirinkti. Patikrinimo metu gyventojai nurodė, kad jiems yra sudaryta galimybė pareikšti pageidavimus dėl maisto produktų ir (arba) patiekalų asortimento.</p> <p>60. Taip.</p>
APRANGA	
<p>61. Ar visi gyventojai turi sezoną atitinkančią aprangą ir avalynę, taip pat skirtą laisvalaikiui (arba yra visu tuo aprūpinami)?</p> <p>62. Kas kiek laiko yra skalbiama gyventojų apranga (apatiniai, viršutiniai drabužiai) ir kas tai atlieka?</p>	<p>61. Taip.</p> <p>62. Galintieji savimi pasirūpinti drabužius atiduoda skalbti pagal poreikį. Kiti asmenys aprūpinami sauskelnėmis; jų viršutiniai drabužiai skalbiami pagal poreikį, bet ne rečiau kaip kartą per savaitę. Gyventojų drabužiai yra skalbiami įstaigoje įrengtoje skalbykloje, kurioje veikia 2 skalbimo mašinos su džiovinimo funkcija. Gyventojų drabužiais (skalbimu, lyginimu) rūpinasi specialiai šiam darbui pasamdytas darbuotojas.</p>
SVEIKATOS PRIEŽIŪRA	
<p>63. Kokios sveikatos priežiūros paslaugos yra prieinamos dienos metu, kokios – naktį?</p>	<p>63. Įstaigai išduota licencija teikti slaugos-bendrosios praktikos slaugos paslaugas. Kitas asmens sveikatos priežiūros paslaugas gyventojai gauna gydymo įstaigose, prie kurių</p>

<p>64. Ar gyventojams yra prieinamos šios reabilitacinės paslaugos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kineziterapijos; - ergoterapijos; - relaksacijos; - kitos. <p>65. Kiek gyventojų tenka prižiūrėti vienam slaugos darbuotojui dienos metu? Kiek – naktį?</p> <p>66. Ar įstaigoje yra psichikos sveikatos slaugos srities darbuotojų?</p> <p>67. Ar gyventojai turi galimybę susitikti su psichologu, psichoterapeutu?</p> <p>68. Ar medicininės apžiūros metu, be gydytojo ir paciento, dalyvauja tretieji asmenys?</p> <p>69. Kaip gaunamas gyventojų sutikimas gydytis?</p> <p>70. Ar gyventojai įtraukiami į savo gydymo plano sudarymo procesą, reiškia pageidavimus jį pakeisti, yra informuojami apie vaistų ir (arba) jų kiekio pakeitimus?</p> <p>71. Ar gyventojui pageidaujant jam teikiama jo asmens sveikatos istorija, kiti medicinos dokumentai?</p>	<p>jie yra prisiregistravę. Esant poreikiui, tiek dienos, tiek nakties metu yra kviečiama greitoji medicinos pagalba.</p> <p>Įstaigoje dienos metu dirba 2 (dvi) bendrosios praktikos slaugytojos.</p> <p>64. Įstaigoje šios paslaugos neteikiamos, tačiau jas gyventojai, lydimi įstaigos darbuotojų, gali gauti gydymo įstaigoje, kurioje jie yra registruoti.</p> <p>65. Dienos metu kiekvienam slaugos darbuotojui tenka prižiūrėti 10 gyventojų, o nakties metu – 40 gyventojų.</p> <p>66. Ne.</p> <p>67. Taip.</p> <p>68. Dalyvauja tik tuo atveju, jei pageidauja pats asmuo.</p> <p>69. <i>(Nevertinta atsižvelgiant į 63 atsakymą.)</i></p> <p>70. Taip.</p> <p>71. Taip. Bendruomenės slaugytojos kaupia visas gyventojų sveikatos istorijų išrašų kopijas, kurios saugomos įstaigoje ir, gyventojams paprašius, jiems yra pateikiamos.</p>
<p>BENDRAVIMAS, UŽIMTUMAS, DALYVAVIMAS POLITINIAME GYVENIME, TIKĖJIMO LAISVĖ, VERTĖJO IR KT. PASLAUGOS</p>	
<p>72. Ar gyventojai turi galimybę bendrauti su kitais asmenimis (artimaisiais, atstovais, globėjais)?</p> <p>73. Kokios lankymo valandos yra numatytos? Ar reikalaujama iš anksto užregistruoti</p>	<p>72. Taip.</p> <p>73. Lankymas kasdien nuo 8 iki 19 val. Gulinčių gyventojų lankymas jų kambariuose –</p>

<p>apsilankymą pas gyventoją?</p> <p>74. Ar gyventojai turi galimybę naudotis telefonu, paštu, internetu bei kitomis ryšio priemonėmis? Ar gyventojai gali pirmiau nurodytomis priemonėmis naudotis privačiai (nестebimi personalo)?</p> <p>75. Ar gyventojams užtikrinama teisė siųsti bei gauti laiškus (neskaitytus darbuotojų ir necenzūruotus)?</p> <p>76. Ar gyventojams suteikiama galimybė pirkti ir gauti jiems reikalingiausius daiktus?</p> <p>77. Ar įstaigoje yra galimybė:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kasdien pasivaikščioti lauke (kasdien, nepriklausomai nuo sezono); - mankštintis; - skaityti naujausius laikraščius; - skaityti žurnalus ir knygas; - žiūrėti televizorių; - klausytis radijo; - naudotis kompiuteriu; - tęsti mokslus, plėsti žinias ir pan.; - užsiimti kita veikla, kuri atitiktų jų socialinę padėtį ir kultūros lygį, būtų skirta reabilitacijai bei padėtų rengtis grįžti į visuomenę. <p>78. Ar gyventojams yra sudaryta galimybė įgyvendinti balsavimo teisę?</p> <p>79. Ar gyventojams yra sudaryta galimybė pasimelsti, atlikti kitas religines apeigas?</p> <p>80. Ar, prireikus, yra užtikrinamos vertėjo paslaugos?</p> <p>81. Ar gyventojui, kuris dėl sveikatos būklės neturi arba yra praradęs kalbos ar kitus</p>	<p>kasdien nuo 18 iki 19 val. Išankstinio registravimosi nereikalaujama, o lankytojai registruojami įeinančių / išėinančių asmenų registracijos žurnale.</p> <p>74. Taip.</p> <p>75. Taip.</p> <p>76. Taip. Asmenims, kurie dėl savo sveikatos būklės negali savarankiškai įsigyti jiems reikalingiausių daiktų, tai padaryti padeda įstaigos darbuotojai.</p> <p>77. Taip.</p> <p>78. Taip.</p> <p>79. Taip. Gyventojus įstaigoje reguliariai aplanko kunigas, taip pat jie turi galimybę įvairias religines apeigas atlikti savo gyvenamosiose patalpose.</p> <p>80. Taip.</p> <p>81. Taip.</p>
---	---

bendravimo gebėjimus, yra taikomos alternatyvios komunikacijos priemonės?	
82. Ar gyventojų prašymu jam yra sudaromos galimybės gauti konsultacijas ir kitas paslaugas turтинiais, finansiniais, draudimo, testamentu sudarymo ir kitais klausimais?	82. Taip.
PRIVATUS GYVENIMAS	
83. Ar, gyventojams panorėjus, yra sudarytos galimybės susituokti?	83. Taip.
84. Ar yra sudarytos galimybės porai gyventi kartu?	84. Taip.
85. Ar yra atskiros patalpos (privati erdvė (kambarys)), kur galėtų vykti pasimatymai, taip pat gyventojai galėtų dviese nekliudomi bendrauti?	85. Taip.
86. Kokios kontracepcijos priemonės yra prieinamos gyventojams?	86. Visos (pagal jų pageidavimus).
87. Ar gyventojams yra suteikiama informacija apie seksualinę ir reprodukcinę sveikatą, šalutinį kontracepcijos priemonių poveikį?	87. Taip (gyventojams konsultuojantis).
INFORMACIJOS PRIEINAMUMAS IR KREIPIMŪSI NAGRINĖJIMAS	
88. Kaip gyventojai yra informuojami apie savo teises, buvimo įstaigoje tvarką?	88. Nuolat; individualaus bendravimo bei susirinkimų metu. Priimant asmenį į įstaigą gyventi, jis raštu supažindinamas su vidaus tvarkos taisyklėmis. Apklausus gyventojus nustatyta, kad įstaigos administracija tai atlieka tinkamai.
89. Ar gyventojams yra sudarytos visos sąlygos pateikti kreipimuisi?	89. Taip.
90. Ar gyventojų kreipimaisi yra registruojami?	90. Taip.
91. Ar įstaigoje veikia globos namų taryba?	91. Taip.
KITŲ INSTITUCIJŲ ATLIKTI PATIKRINIMAI	
92. Ar įstaigoje 3 (trejų) metų laikotarpiu buvo atlikta žmogaus teisių padėties stebėseną?	92. Nebuvo.

<p>93. Kada atliktas paskutinis priešgaisrinės saugos patikrinimas? Ar nustatyta priešgaisrinės saugos pažeidimų? Jei taip, ar šie pažeidimai yra pašalinti?</p>	<p>93. 2013 metais; pažeidimų nenustatyta.</p>
<p>94. Kada visuomenės sveikatos centras atliko paskutinį patikrinimą? Ar buvo nustatyta sveikatos saugos pažeidimų? Ar jie yra pašalinti?</p>	<p>94. 2014-07-18; pažeidimų nenustatyta.</p>
<p>95. Kada Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos teritorinis padalinys atliko paskutinį patikrinimą? Ar buvo nustatyta pažeidimų? Ar jie yra pašalinti?</p>	<p>95. 2013-02-13; pažeidimų nenustatyta.</p>
<p>IŠVYKIMAS IŠ ĮSTAIGOS VISAM LAIKUI</p>	
<p>96. Kiek gyventojų per 2014 metus išvyko gyventi savarankiškai (arba prižiūrimi artimų giminaičių)?</p>	<p>96. 2 asmenys.</p>
<p>97. Ar šiuo metu įstaiga yra gavusi gyventojų prašymų išleisti gyventi savarankiškai?</p>	<p>97. Ne.</p>
<p>98. Ar, prieš išleidžiant asmenį gyventi savarankiškai, įsitikinama, kad asmuo bus prižiūrėtas ir juo bus tinkamai pasirūpinta?</p>	<p>98. Taip. Dedamos visos pastangos, siekiant įsitikinti, kad asmuo, išleidžiamas gyventi savarankiškai, bus prižiūrėtas ir juo bus tinkamai pasirūpinta.</p>